

**T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ADALET

EĞİTİM VE SOSYAL FAALİYETLER
861KMK021

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iv
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ - 1	3
1. EĞİTİM VE KÜTÜPHANE İŞLEMLERİ	3
1.1.Eğitim İle İlgili Temel İlkeler	4
1.2.Uygulaması Zorunlu Olan Programlar	5
1.3.Uygulaması Zorunlu Olmayan Programlar	5
1.4. Eğitim Servisi ve Kütüphane	6
1.5. Sınavlar	8
1.6. Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Çizelgeler	10
1.6.1. Hükümlü ve Tutuklu Eğitim Takip Çizelgesi	10
1.6.2. Eğitim Çizelgesi	10
1.6.3. Eğitim Çalışmalarına İlişkin Değerlendirme Çizelgesi	11
1.7. Din Hizmetleri ve Ahlaki Gelişim	15
1.8. Kütüphane Faaliyetleri	15
1.8.1. Kütüphanenin Kuruluşu ve Hizmetleri	16
1.8.2. Yer Tahsisi Donatımı ve Korunması	16
1.8.3.Yayınlara Sağlanması	16
1.8.4.Kuruma Alınacak Yayınların Belirlenmesi	17
1.8.5. Ödünç Yayın Alınması	17
1.8.6. Yayınların İncelenmesi	17
1.8.7. Kuruma Kabul Edilmeyecek Yayınlar	17
1.8.8. Kuruma Kabul Edilecek Yayınlarında Aranacak Nitelikler	17
1.8.9. Görüldü Kaydının Konulması	18
1.8.10. Yayınların Defterlere Kaydı	18
1.8.11. Yayınların Numaralanması	18
1.8.12. Bağış Sahiplerine Bildirme	18
1.8.13. Tasnif Sistemi	18
1.8.14.Hükümlü ve Tutukluların Çalıştırılması	19
1.8.15.Görevlilerin Sorumlulukları	19
1.8.16. Yayınların Kayıp ve Tahribinden Sorumluluk	19
1.8.17. Yayınların Korunması	19
1.8.18. İstatistiki Bilgiler	19
1.8.19. Okumaya Teşvik	20
1.8.20.Kütüphane ve Kitaplıklardan Yararlanacak Kişiler	20
1.8.21.Kütüphanede Çalışma	20
1.8.22. Yayınların Duyurulması	20
1.8.23. Kütüphanede Uyulacak Kurallar	20
1.8.24. Oda veya Koşula Verilecek Yayın ve Süresi	20
1.8.25.Kayıp ve Tahrip Edilen Yayın Bedelinin Ödettirilmesi	21
1.8.26.Salınması ve Nakil Sırasındaki İşlem	21
1.8.27.Sayım ve Düşüm Usulü	21
1.8.28. Yayın İsteme Formu	21
1.8.29. Diğer Bilgilerin İşlenmesi	21
1.8.30. Form ve Kayıtların Saklanması	21
1.8.31. Kütüphane ve Kitaplıkların Denetlenmesi	21

1.8.32. Elektronik Ortamda Kayıt.....	22
1.9. Eğitimde Teknolojik İmkânlardan Yararlanılması.....	22
1.10. Diploma, Sertifika Törenlerinin Yapılması.....	23
1.11.Eğitim Çalışmaları ve Sınav Güvenliği.....	24
UYGULAMA FAALİYETİ	25
ÖĞRENME FAALİYETİ - 2.....	27
2. HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN SOSYAL VE KÜLTÜREL FAALİYETLERİ.....	27
2.1. Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerin Hükümlü ve Tutuklu Üzerindeki Etkileri.....	27
2.2. İş ve Mesleki Eğitim	28
2.3. Sosyal ve Kültürel Faaliyetler.....	30
2.3.1. Düzenlenen Kurs ve Seminerler	31
2.3.2. Sosyal ve Kültürel Faaliyetleri Düzenlemekle Görevli Personel	32
2.3.3. Konferans ve Seminerler	34
2.3.4. Spor Çalışmaları	34
2.3.5. Diğer Sosyal ve Kültürel Çalışmalar	35
2.3.6. Psiko-Sosyal Yardım Servisi Çalışmaları.....	35
UYGULAMA FAALİYETİ.....	37
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	38
MODÜL DEĞERLENDİRME	39
CEVAP ANAHTARLARI.....	40
KAYNAKÇA	41

AÇIKLAMALAR

KOD	
ALAN	Adalet Alanı
DAL/MESLEK	İnfaz ve Koruma
MODÜLÜN ADI	Eğitim ve Sosyal Faaliyetler
MODÜLÜN TANIMI	Ceza infaz kurumu ve tutukevlerinde uygulanan eğitim ve sosyal faaliyetlere ait bilgilerin verildiği öğrenme materyalidir.
SÜRE	40 / 32
ÖN KOŞUL	
YETERLİLİK	Hükümlü ve tutuklulara ait eğitim ve sosyal faaliyet işlemlerinde görev almak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam ve gerekli araç gereç sağlandığında mevzuata uygun olarak hükümlü ve tutuklulara ilişkin eğitim, sosyal ve kültürel faaliyet işlemlerini yapabileceksiniz. Amaçlar Eğitim ve kütüphane işlemlerini yapabileceksiniz. Sosyal ve kültürel faaliyetlere ait işlemleri yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam ve Donanım: Konuyla ilgili ders kitapları, yardımcı kaynaklar, bilgisayar ve internet ağ bağlantısı, kırtasiye malzemesi
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Ceza infaz kurumlarında tüm mahpusların insan kişiliğinin tam gelişimini hedef alan kültürel faaliyetlere katılma ve eğitim görme imkânları vardır. Kütüphaneye erişim de dâhil eğitim ve kültürel faaliyetler sağlanır ve teşvik edilir. Kurumlardaki eğitim; tutuklu ve hükümlülerin sosyal, ekonomik ve kültürel geçmişleri de göz önünde bulundurularak bir bütün olarak gelişimlerini hedef almaktadır. Eğitim; okuma yazması olmayan, sağlık durumu uygun, genç ve 65 altı yetişkin tutuklu ve hükümlüler için zorunludur.

Ceza infaz kurumunda yürütülmekte olan eğitim, sosyal ve kültürel faaliyetler ile sportif çalışmalarındaki amaç; kurumda bulunan hükümlü ve tutukluları, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda vatanını ve milletini seven bireyler olarak yetiştirmektir. Onları; özgüvenlerini kazanmış, kendisine ve çevresine duyarlı, sosyal ve manevi yönden toplumla uyumlu, suç ortamından ve suç işlemeyi doğuran sebeplerden uzaklaşmış bir şekilde topluma yeniden kazandırmaktır.

Bu modül ile ceza infaz kurumlarında uygulanan eğitim, sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin bilgileri bulabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, eğitim ve kütüphane işlemlerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Hükümlü ve tutukluların eğitim-öğretim çalışmalarına ait bilgileri kaynak kitap, dergi ve internet sitelerinden araştırınız.
- Ceza infaz kurumlarında yer alan hükümlü ve tutuklulara ait kütüphane hakkındaki bilgileri internet sitelerinden araştırınız.

1. EĞİTİM VE KÜTÜPHANE İŞLEMLERİ

Kurumlarda eğitim ve öğretim; hükümlüye yeni ve olumlu davranışlar kazandırmayı hedefleyen ve bu amacı gerçekleştirmek üzere beden, zihin, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir biçimde gelişmiş bir yapıya, özgür ve bilimsel düşünceye, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan hakları ve onuruna saygılı, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek; bilgi, yetenek, beceri ve davranışlarını geliştirmek; birlikte çalışma ve iş görme alışkanlığı kazandırarak yaşama hazırlamak, kendilerinin geçim ve mutluluklarını sağlayacak duruma getirmek için çeşitli faaliyetleri içeren hizmetlerin bütünüdür.

Anayasa'nın 42'nci maddesine göre "Kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir." Bu Anayasal hak hiç şüphe yok ki kurum yaşantısının gerektirdiği doğal sınırlamalar dışında tutuklu ve hükümlüler için de geçerlidir (Genelge 46).

Eğitime yönelik çalışmalardan beklenen; hükümlü ve tutukluların doğru davranış, tutum ve alışkanlıkları benimseyerek yeniden suç işlemelerini önleyecek ahlaki değerler kazanmalarını sağlamak, kurum hayatını normal hayata yaklaştırarak bu kişilerin salıverilmelerinden sonra topluma uyumlarını kolaylaştırmak ve dış olaylara, tahriklere karşı sabırlı, dayanıklı ve soğukkanlı hâle getirmektir.

Hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi kalkınmaları için eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerekliliği ve yararı bütün dünyaca kabul edilmiştir. Bu faaliyetler, en etkili iyileştirme aracı olduğu kadar, kurum rejiminin gerektirdiği disiplin ve düzene en iyi uyan yaşayış sistemidir.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkında 5275 sayılı Kanun'un 75/1 maddesine göre;

Ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içinde hükümlüye kişiliğini geliştirecek, eğitimini güçlendirecek, yeni beceriler elde etmesini, suç işleme eğilimini yok etmeyi sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak programlar uygulanır.

Hükümlünün yaş, ceza süresi ve yeteneklerine öncelik verilerek ekonomik ve kültür durumuna uygun biçimde düzenlenen eğitim programları; temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar.

1.1.Eğitim İle İlgili Temel İlkeler

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin “Ceza İnfaz Kurumlarındaki Eğitim” konulu tavsiye kararı ile ceza infaz kurumlarındaki eğitim hakkında üye devletlerce benimsenmesi önerilen aşağıdaki temel ilkelere uyulur.

Bütün hükümlü ve tutukluların, mesleki eğitim, yaratıcı ve kültürel faaliyetler, bedensel eğitim, spor, sosyal eğitim ve kütüphane tesislerini ihtiva edecek şekilde tasarlanmış bir eğitime sahip olması sağlanacaktır.

Hükümlü ve tutuklulara verilecek eğitimin, dış dünyada aynı yaş gruplarına sağlanan eğitimle aynı olması sağlanacak ve öğrenme fırsatlarının alanı olabildiğince geniş tutulacaktır.

Ceza infaz kurumlarında eğitim; kişinin sosyal, ekonomik ve kültürel şartlarını akılda tutarak onu bir bütün hâlinde geliştirmeyi hedefleyecektir.

Ceza infaz kurumları sisteminin yönetimine katılanların ve ceza infaz kurumlarını yönetenlerin hepsi eğitimi mümkün olabildiğince daha fazla destekleyecek ve kolaylaştıracaktır.

Hükümlü ve tutukluların, eğitimin bütün yönlerine aktif olarak katılmasını teşvik etmek için her türlü çaba gösterilecektir.

Ceza infaz kurumları eğitimcilerinin, uygun yetişkin eğitim metotlarını benimsemelerinin sağlanması için geliştirme programları temin edilecektir.

Özel zorlukları olan hükümlü ve tutuklulara ve özellikle okuma yazma problemi olanlara özel itina gösterilecektir.

Mesleki eğitim, bireyin daha geniş olarak geliştirilmesine olduğu kadar, iş piyasasındaki ihtiyaçlar da dikkate alınarak düzenlenecektir.

Hükümlü ve tutuklular haftada en az bir kez, iyi düzenlenmiş bir kütüphaneye gidebilmelidir.

Hükümlü ve tutukluların beden eğitimi çalışmaları yapmaları ve spor faaliyetlerine katılmaları teşvik edilmelidir.

Yaratıcı ve kültürel faaliyetlere önemli bir rol verilecektir. Çünkü, bu faaliyetler hükümlü ve tutukluların kendilerini ifade etmelerinde ve geliştirmelerinde özel bir potansiyele sahiptir.

Sosyal eğitim, topluma geri dönmesini kolaylaştırmak amacıyla hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarındaki günlük yaşamını idare etmesini sağlayacak uygulanabilir unsurları içine almalıdır.

Mümkün olan her durumda hükümlülerin ceza infaz kurumları dışında eğitime katılmasına izin verilmelidir.

Eğitimin ceza infaz kurumları içinde verilmesi gereken hâllerde, kurum dışından da destek alınmalıdır.

Hükümlü ve tutukluların salıverilme sonrasında da eğitimlerine devam etmelerini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

Hükümlü ve tutukluların uygun eğitim almalarını sağlayacak mali kaynak, alet, donanım ve öğretim personeli hazır bulundurulmalıdır.

1.2.Uygulanması Zorunlu Olan Programlar

Uygulanması zorunlu olan programlar, fiziki ve personel yapısı bakılmaksızın her infaz kurumu ile tutukevinde mutlaka uygulanması gereken programlardır. Bu eğitim programları; temel eğitim, din kültürü ve ahlak bilgisi eğitimi, iş ve meslek eğitimi ile kütüphane çalışmalarıdır.

Ceza infaz kurumlarında I.ve II. Kademe eğitimi olarak yetişkinler için başarı kursları açılır. Bu kurslara ceza infaz kurumlarında bulunan okuma yazma bilmeyen ve II. Kademe eğitimi başarı belgesi bulunmayan sağlık durumu elverişli genç ve yetişkin 65 yaşın altındaki tutuklu ve hükümlüler katılmak zorundadırlar. Açılacak kurslar için asgari 10 kursiyer olmasına bakılmaksızın bir kursiyer olsa bile açılır.

Kurumda; temel eğitim, mesleki eğitim ve sosyal-kültürel alanlarda açılmakta olan tüm kurslar kadrolu öğretmeni bulunmayan ceza infaz kurumlarına, il veya ilçe halk eğitim merkezi müdürlüğü ile iş birliği içinde planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. Kurslarda başarı gösteren tüm hükümlü ve tutuklulara, eğitim görmüş oldukları alanda Milli Eğitim Bakanlığı onaylı “Kurs Bitirme Belgesi” verilmektedir.

Bu programlarda okutulacak kitaplar, Millî Eğitim Bakanlığı il veya ilçe müdürlüklerinden sağlanır.

1.3.Uygulanması Zorunlu Olmayan Programlar

Uygulanması zorunlu olmayan programlar hükümlü ve tutukluların isteğine bağlı olup talep hâlinde yapılan programlardır. Hükümlü ve tutuklular belirlenen kurs dâhilinde başka

kurslar da talep edebilirler. Mevcut imkânlar ölçüsünde taleplere göre kurs programları hazırlanabilir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri kurs programları, turizme yönelik yabancı dil kursları (Almanca – İngilizce) mesleki eğitim kursları sosyal ve kültürel kurslar, Açık İlköğretim Okulu destek kursları, Açık Öğretim Lisesi destek kursları, ÖSS hazırlık kursları için programlar düzenlenir.

1.4. Eğitim Servisi ve Kütüphane

Eğitim servisi; ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkındaki tüzüğün 26/1 maddesine göre; kurumdaki eğitim ve öğretim hizmetleri ile kültürel etkinlikler ve kütüphane çalışmalarının yürütüldüğü servistir. Kurumların eğitim ve öğretim servislerinde öğretmen ve kütüphaneci görev yapar. Yeterli bir kütüphaneye erişim de dâhil eğitim ve kültürel faaliyetler sağlanır ve teşvik edilir.

Ceza infaz kurumlarındaki eğitim; hükümlü ve tutukluların sosyal, ekonomik ve kültürel geçmişlerini de göz önünde bulundurarak bu kişilerin bir bütün olarak gelişimlerini hedef almalıdır. Dışarıdaki toplum, cezaevlerindeki eğitim ve kültür faaliyetlerine mümkün olabildiğince katılmalıdır.

Eğitim, insan kişiliğinin tam gelişmesi ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygının güçlendirilmesi amacıyla yönelik olmalıdır. Herkes eğitim almak, toplumun kültürel hayatına serbestçe katılmak, güzel sanatları tatmak, bilimsel alandaki ilerleyişi ve onun yararlarını paylaşmak hakkına sahiptir.

Resim 1.1: Çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumu kütüphanesinden bir görüntü

DERS YOKLAMA FİŞİ

...../...../20...
Örnek Nu. D-18

Sınıf veya Odası

Ders/Kursun
Çeşidi

Oda veya Sınıf Mevcudu

Ders Saatleri	Ders/Kursun Adı	Öğretmenin Soyadı	Adı	Katılmayan Öğrencilerin Adı-Soyadı veya Numarası	Öğretmenin İmzası

3 cm

3,5 cm

4 cm

4 cm

3,5 cm

AÇIKLAMALAR

- 1 - Bu fiş, ceza infaz kurumlarında sürdürülmekte olan eğitim öğretim faaliyetleri için ayrı ayrı düzenlenecektir.
- 2 - Her kurs için bir ders defteri bulundurulacak ve her kursiyer ayrıca hükümlü ve tutulu öğrenci kütük defterine numara verilerek işlenecektir.
- 3 - Bu fişler, her gün derslerden sonra, görevlendirilecek 2. müdür tarafından kontrol edilecek ve derse girmeyen öğretmen ve öğrenciler tespit edilecektir.
- 4 - Bu fişler derslerin bitiminde toplanarak bir klasörde saklanacak ve denetime hazır hâlde bulundurulacaktır. Ek ders ücretlerinin aylık tahakkukları bu fişlere göre yapılacak ve fişler 5 yıl muhafaza edilecektir.

Tablo 1.1: Çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumunda ders yoklama fişi

1.5. Sınavlar

Tutuklu ve hükümlülere için kurumda sürdürülen diğer tüm eğitim öğretim çalışmalarının süresi içinde yerine getirilebilmesi amacıyla; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve her öğretim yılı başında millî eğitim müdürlüklerine gönderilen çalışma takviminin bir örneği kurumda bulundurulur; sınav başvuruları, kayıt işlemleri gibi eğitim öğretimle ilgili tüm uygulamalar bu takvim çerçevesinde gerçekleştirilir.

Çocuk hükümlü ve tutukluların eğitim öğretim faaliyetleri ile ilgili 51 nu.lı genelgeye göre çocuk hükümlü ve tutukluların örgün ve yaygın eğitimleriyle ilgili olarak yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

- Öğrenimlerine devam ederken ceza infaz kurumlarına gelen çocukların, eğitim öğretim ve sınav haklarını kullanabilmeleri, salıverilmeleri ya da eğitim evlerine nakledilmeleri hâlinde, okullarına kaldıkları yerden devam edebilmelerini sağlamak amacıyla, Millî Eğitim Bakanlığının 05.02.2004 tarih 974 sayı ve 2004 / 06 numaralı genelgesine göre işlem yapılır.
- Aşağıda belirtilen işlemler ve Millî Eğitim Bakanlığının ilgili genelgesi ile uyumlu olarak kurumlarımız tarafından yerine getirilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.
  - Örgün eğitimlerine devam ederken kurumlarımıza gelen çocuklarla, ilgili her türlü işlemler kurum öğretmeni, bulunmaması hâlinde ise eğitimle ilgili çalışmaları yürütmekle görevli personel sorumluluğunda gerçekleştirilir. Belirtilen personele bu iş ve işlemler sırasında ihtiyaç duyabileceği şehir içi ya da şehirler arası telefon ve faks imkânı, kurum dışındaki çalışmaları gerçekleştirmek üzere araç tahsisi gibi her türlü yardım ve kolaylık, kurum en üst amiri tarafından sağlanır.
  - "Öğrenci Bilgi Formu"ndaki okulun adı, ili, ilçesi, öğrencinin adı soyadı, doğum yeri ve tarihi, sınıfı ve şubesi ile ilgili bölümleri doldurularak öğrencinin kuruma gelişini takip eden en geç üç gün içinde durumu, devam ettiği okulun bağlı bulunduğu il ya da ilçe millî eğitim müdürlüğüne iletilir. İlgili okul müdürlüğünden gelen cevabi yazı ve eklerinin birer örneği Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğüne gönderilir.
  - Ortaöğretim öğrencilerinden; 9'uncu sınıfa devam edenlerden ortalama yükseltme sınavlarına katılmak isteyenlerin sınava girecekleri derslerin belirlenmesinde kurum öğretmeni gerekli rehberliği yapacaktır. Öğretmen bulunmayan kurumlarımızda bu derslerin seçilmesi için öğrencinin okulu ile iş birliği yapılacak ve çocuk bilgilendirilecektir. 10, 11 veya 12'nci sınıfa devam edenlerden sorumluluk sınavlarına girmesi gerekenlerin sorumlu oldukları dersler öğrencilere bildirilir.
  - Kurum müdürlükleri, ortalama yükseltme ya da sorumluluk sınavlarına katılacak öğrencilerin kimlik bilgileri ile derslerini, okullarından Öğrenci

Bilgi Formları gelir gelmez il veya ilçe Millî Eğitim Müdürlüklerine bildirilir.

- Ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavlarına katılacak çocukların teorik sınavları; çocuğun durumunun gizliliğinin korunmaması ve güvenlik gibi sebeplerle çocuğun kurum dışına çıkartılmasının idare tarafından sakıncalı görülmesi hâlinde kurumda gerçekleştirilir.
- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu öğrencilerinin uygulamalı meslek dersleri sınavları ise okullarında yapılacaktır. Kurum ve okul müdürlüğü arasında yapılacak görüşmeler sonucunda, uygulamalı derslere ait sınavlardan kurumda yapılabileceği konusunda görüş birliğine varılanlar kurumda gerçekleştirilir.
- Kurumda yapılacak sınavlar için gerekli ortam hazırlanır ve sınav komisyon üyelerine ihtiyaç duydukları her türlü yardım ve destek verilir.
- Mezun duruma gelen çocukların bir üst öğretim kurumuna kayıt ve kabulleri ile ilgili işlemler okulların kayıt dönemi içinde yapılır.
- İlköğretim okullarına devam eden ve okullarıyla ilişkisi kesilmemiş çocuklardan en az bir dönem notu bulunanların durumları, şube öğretmenler kurulunda değerlendirileceğinden, bu durumdaki çocuklar için de bu bölümün 2'nci maddesinde belirtilen işlemler yerine getirilir.

Resim 1.2: Çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumundan sınıfta ders gören mahkum ve tutuklular

- Çocukların sınav sonuçları, mezuniyet durumları ve bir üst öğretim kurumuna devamları ile ilgili bilgiler Genel Müdürlüğe gönderilir.
- Çocuklar ders seçimi, sınav tarihi, sınav sonuçları, disiplin işlemleri gibi öğrenimleri ile ilgili her türlü konuda düzenli olarak bilgilendirilir.

- Örgün eğitime devam eden çocuğun, kurumda bulunduğu süreden dolayı başarısız duruma düşmemesi için salıverilme tarihinden itibaren yedi iş günü içinde mazeretini okuluna resmî bir belge ile bildirmesi gerektiğinden, salıverilen çocuğa, kurumda bulunduğu süreyi gösterir bir belge verilir. Çocuk, bu belgeyi yedi iş günü içinde okul müdürlüğüne teslim etmesi konusunda uyarılır. Ayrıca kurum müdürlüğü çocuğun salıverilme tarihi ile kendisine ulaşılacak adres ve telefonları Genel Müdürlüğe bildirilir.
- Öğrencinin özgürlüğü bağlayıcı ceza alarak eğitim evine nakledilmesi hâlinde; nakli yapan kurum ile naklin gerçekleştirildiği eğitim evi müdürlükleri, bu durumu buldukları yerdeki millî eğitim müdürlüklerine bildirilir.
- Yapılan yazışma ve işlemlerde, Anayasa'nın 20'nci ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 40'inci maddeleri çerçevesinde, çocuğun adının karışmış olduğu fiille ilgili herhangi bir bilgiye yer verilmez.

1.6. Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Çizelgeler

“Yetişkin ve Genç Hükümlü ve Tutuklu Eğitim Takip Çizelgesi” kuruma gelen her hükümlü ve tutukluya bir öğrenci numarası verilerek eğitim servisinde muhafaza edilir, hükümlü ve tutukluların eğitim öğretim, sosyal- kültürel ve sportif faaliyetlere katılımları günü gününe çizelgeye işlenir. Kişisel gelişmeleri 6 aylık periyotlarda takip edilir, çizelgeye kaydedilir ve imzalanır. Söz konusu çizelgeler hükümlü ve tutukluların nakillerinde infaz dosyasına takılarak gidecekleri ceza infaz kurumuna gönderilir veya salıverildiklerinde infaz dosyasıyla birlikte kaldırılır. Müdürü bulunan kurumlarda çizelgenin sorumluluğu kurum öğretmeni ve eğitimden sorumlu II. müdüre, müdürü bulunmayan kurumlarda eğitimden sorumlu memura ve kurumun en üst amirine verilir, denetimlerde çizelgeler de dikkate alınır.

1.6.1. Hükümlü ve Tutuklu Eğitim Takip Çizelgesi

Bunlar eğitim çizelgeleri ve eğitim çalışmalarına ilişkin değerlendirme çizelgesinden ibarettir.

1.6.2. Eğitim Çizelgesi

Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında Genelge 46'ya göre;

“Yetişkin ve Genç Hükümlü ve Tutuklu Eğitim Çizelgeleri” eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin değerlendirilmesi, takip edilmesi ve yönlendirmelerin yapılabilmesi için müdürü bulunan ceza infaz kurumlarında ocak-şubat-mart, nisan-mayıs-haziran, temmuz-ağustos-eylül, ekim-kasım-aralık; müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında ise ocak-şubat-mart-nisan-mayıs-haziran, temmuz-ağustos-eylül-ekim-kasım-aralık olmak üzere belirlenmiş dönemlerin bitimini müteakip Genel Müdürlüğe gönderilecektir. Çizelge, kurum öğretmeni ve eğitimden sorumlu II. müdür tarafından imzalanacak, kurum müdürü de çizelgedeki bilgilerin doğruluğunu onaylayacaktır. Müdürü bulunmayan kurumlarda

eğitimden sorumlu memur tarafından imzalanacak ve kurumun en üst amiri tarafından da bilgilerin doğruluğu onaylanacaktır.

1.6.3. Eğitim alışmalarına İlişkin Değerlendirme izelgesi

Yetişkin ve genç hukümlü ve tutuklulara yönelik eğitim çalışmalarına ilişkin değerlendirme çizelgeleri yapılır. Kurumda yürütölen eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi için her yıl ocak ayının 15'ine kadar Genel Müdürlüğün Yetişkin Eğitim-Öğretim şube Müdürlüğüne gönderilecektir. Değerlendirme izelgesi, kurum öğretmeni ve eğitimden sorumlu II. müdür tarafından imzalanacak ve kurumun en üst amiri tarafından da bilgilerin doğruluğu onaylanacaktır.

ÖRNEK EĞİTİM SERVİSİ FAALİYETLERİ

Temel Eğitim Kursları: Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda çocuk tutuklu ve hukümlüler bulunduğundan eğitim ve öğretime çok önem verilmektedir. Kurumumuzda okuma yazma bilmeyen veya "II. Kademe Okuma-Yazma Belgesi" olmayan her çocuk ve genç ilgili kursta eğitime tabi tutulmaktadır.

- **Kademe Okuma - Yazma Kursları :** Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuza yeni gelen her çocuğun eğitim durumu bilgisi alınarak ilgili kursta yönlendirilmektedir. Kurslar ..... Halk Eğitim Merkezi ve İSMEK ile iş birliği içinde açılmaktadır. Ceza İnfaz Kurumumuzda 01/ /2008 - / /2008 tarihleri arasında açılan I. Kademe Okuma Yazma Kursları, kursların tarihleri, katılımcı sayısı ve belge alanların sayısı aşağıdaki tabloda verilmiştir

S.NU.	KURSUN BAşLANGIç VE BİTİş TARİHİ	KATILIMCI SAYISI	BELGE ALAN SAYISI
1	16/01/2007 - 20/02/2007	13	11
2	05/03/2007 - 06/04/2007	12	10
3	24/04 2007 - 20/06/2007	16	15
4	27/09/2007 - 12/11/2007	18	12
5	26/11/2007 - 10/01/2008	15	14
6	21/01/2008 - 29/02/2008	9	8
7	14/04/2008 - 13/05/2008	3	-

- **Kademe Okuma - Yazma Kursları** : I. Kademe Okuma-Yazma Kursunu başarı ile bitirenlerle ilkokulu ara sınıflardan terk edenler II. Kademe Okuma - Yazma Kursuna alınmaktadır. Bu kursu başarı ile tamamlayanlar ilkokulu bitirmiş sayıldığından Açık İlköğretim Okuluna kayıt yaptırabilmektedir.

Ceza İnfaz Kurumumuzda 01/ /2008 - / /2008 tarihleri arasında açılan II. Kademe Okuma Yazma Kursları, Kursların tarihleri, katılımcı sayısı ve belge alanlarının sayısı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

S.NU.	KURSUN BAŞLANGIÇ VE BİTİŞ TARİHİ	KATILIMCI SAYISI	BELGE ALAN SAYISI
1	27/11/2006 -24/01/20	3	12
2	24/04/200 - 10/07/2007	15	10
3	09/06/2008 - Devam ediyor.	13	-

Orta ve Yüksek Öğretim Faaliyetleri:

ORTA VE YÜKSEK ÖĞRETİM FAALİYETLERİ AÇIK İLKÖĞRETİM OKULU

Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda barındırılanların yaş itibariyle örgün eğitim hakları devam ettiğinden tahliye ve Açık Ceza İnfaz Kurumuna sevk ihtimalleri de göz önünde bulundurularak Açık İlköğretim Okulu yeni kayıtları sınırlı tutulmaktadır. Okulu ile hiçbir bağlantısı kalmamış, örgün eğitim hakkını tamamen yitirmiş kişiler tespit edilerek kayıtları yaptırılmaktadır. Daha sonra kaydı yapılan bu öğrencilerin halk eğitim merkezlerinden eğitim kitapları ve malzemeleri sağlanmaktadır. Kurumumuzda bulunan Açık İlköğretim Okulu öğrenci sayısına ait bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

EĞİTİM YILI	YENİ KAYIT YAPTIRAN	1.DÖNEM SINAVINA KATILAN	2.DÖNEM SINAVINA KATILAN	BÜTÜNLEME SINAVINA KATILAN	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI
2007-2008	7	7	8	2	8
2008-2009	5	3 (2 NAKİL TAHLİYE)			3

AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ

Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda barındırılanların yaş itibariyle örgün eğitim hakları devam ettiğinden tahliye ve Açık Ceza İnfaz Kurumuna sevk ihtimalleri de göz önünde bulundurularak Açık Öğretim Lisesi yeni kayıtları sınırlı tutulmaktadır. Okulu ile hiçbir bağlantısı kalmamış, örgün eğitim hakkını tamamen yitirmiş kişiler tespit edilerek kayıtları yaptırılmaktadır. Daha sonra kaydı yapılan bu öğrencilerin halk eğitim merkezlerinden eğitim kitapları ve malzemeleri sağlanmaktadır. Kurumumuzda bulunan Açık Öğretim Lisesi öğrenci sayısına ait bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

EĞİTİM YILI	YENİ KAYIT YAPTIRAN	1.DÖNEM SINAVINA KATILAN	2.DÖNEM SINAVINA KATILAN	BÜTÜNLEME SINAVINA KATILAN	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI
2006-2007	10	10	7		7
2007-2008	13 (ŞUBAT)	4 (OCAK)			17

AÇIK ÖĞRETİM FAKÜLTESİ

Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda barındırılanların çocuk ve gençler yüksek öğrenimlerini Açık Öğretim Fakültesi kanalıyla gerçekleştirmektedir. Sınava katılacaklar tespit edilerek Bakanlığımız ile gerekli yazışmalar sınav öncesinden yapılarak öğrencilerin sınava katılmaları sağlanmaktadır. Kurumumuzda bulunan açık Öğretim Fakültesi öğrenci sayısına ait bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

EĞİTİM YILI	YENİ KAYIT YAPTIRAN	1.DÖNEM SINAVINA KATILAN	2.DÖNEM SINAVINA KATILAN	BÜTÜNLEME SINAVINA KATILAN	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI
2006-07	-	1	1	1	1
2007-2008	4	-	-	-	4

Tablo 1.2: Ceza infaz kurumundan eğitim servisi faaliyetleri örneği

- **Takı Tasarım Kursu :** Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda bulunan çocukların zamanlarını sevgi ve şefkat ortamında verimli geçirmeleri, el becerilerini geliştirmeleri, doğru davranış tutum ve alışkanlıkları benimseyerek verimli, üretken bireyler olarak toplumsal hayata uyumlarını daha hızlı sağlamak, salıverilmelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla açılmıştır. Kurs İSMEK Eğitim Merkezinden Usta Öğretici tarafından yönetilmektedir.
- **Berberlik Kursu:** Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda bulunan çocukların zamanlarını etkili ve verimli geçirmeleri, doğru davranış tutum ve alışkanlıkları benimseyerek verimli, üretken bireyler olarak toplum yaşamına uyumlarını sağlamak, salıverilmelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla açılmıştır. Kurs Halk Eğitim Merkezinden Usta Öğretici tarafından yönetilmektedir.

- **Alüminyum Folyo Kursu:** Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda bulunan çocuk ve gençlerin zamanlarını etkili ve verimli geçirmeleri, doğru davranış tutum ve alışkanlıkları benimseyerek verimli, üretken bireyler olarak toplumsal yaşama daha hızlı ve kolay uyumlarını sağlamak, salıverilmelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla açılmıştır. Kurs İSMEK Eğitim Merkezinden Usta Öğretici tarafından yönetilmektedir.
- **Resim Kursu:** Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda bulunan çocukların zamanlarını sevgi ve şefkat ortamında verimli geçirmeleri, el becerilerini geliştirmeleri, doğru davranış tutum ve alışkanlıkları benimseyerek verimli, üretken bireyler olarak toplumsal hayata uyumlarını daha hızlı sağlamak, salıverilmelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla açılmıştır. Kurs İSMEK Eğitim Merkezinden Usta Öğretici tarafından yönetilmektedir.
- **Bilgisayar Kursu:** Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda bulunan çocukların bilişim teknolojileri konusunda mevcut günün şartlarına uygun bilgisayar eğitimi alabilmeleri açısından düzenlenen kurs İSMEK Eğitim Merkezinden Usta Öğretici tarafından yönetilmektedir.

1.7. Din Hizmetleri ve Ahlaki Gelişim

Ceza infaz kurumlarındaki Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme işlemleri hakkındaki genelge 46/1 maddesine göre; din ve ahlaki gelişime ait aşağıdaki hükümler uygulanır.

Hükümlü ve tutuklular, ceza infaz kurumunda, mensup bulunduğu dinin ibadetlerini, düzeni bozmayacak ve çalışmayı engellemeyecek biçimde serbestçe yerine getirebilir ve ibadette kullanılan eşyayı, dinî yaşamı bakımından zorunlu olan kitap ve eserleri temin ve bulunduğu yerlerde muhafaza edebilir.

Din ve ahlak bilgisi dersi, 30.3.2001 tarihinde imzalanan Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı Arasında Tutuklu ve Hükümlülerin Dinî ve Ahlaki Gelişmelerini Sağlamaya Yönelik İşbirliği Protokol'ü ve 26.9.2002 tarihli Adalet Bakanlığına Bağlı Ceza ve Tutukevlerindeki Tutuklu ve Hükümlülere Verilecek Din ve Ahlak Bilgisi Müfredatı da dikkate alınarak işlenecektir.

Yabancı hükümlü ve tutukluların mensup bulunduğu dinin görevlilerince ziyaret edilmesi ve onlarla iletişim kurulması için Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin 29'uncu maddesi uyarınca işlem yapılacaktır.

1.8. Kütüphane Faaliyetleri

Kurumlarda kurumun büyüklüğüne göre, kütüphane veya kitaplık oluşturulur. Kütüphanelerde veya kitaplıklarda verilen derslere kaynaklık edecek kitapların yanı sıra olanaklar ölçüsünde hükümlülerin boş zamanlarını değerlendirmelerini, okuma alışkanlığı

edinmelerini ve kültür bakımından ufuklarını geliştirmelerini sağlayacak kitaplar da bulundurulur.

Hükümlüye kurum kütüphanesinden yararlanma imkânı verilir. Bu hizmet, gezici kitaplıklarla da yerine getirilebilir.

Hükümlülerin kurumlarda bulunan kütüphane ve kitaplıklar ile gezici kitaplıklardan yararlanma esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir (madde 86).

Ceza İnfaz kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesi'ne göre kuruluş ve hizmetleri aşağıda açıklanmıştır.

1.8.1. Kütüphanenin Kuruluşu ve Hizmetleri

Hükümlü ve tutukluların boş zamanlarını okuyarak değerlendirmek, eğitim ve iyileştirme çalışmalarını ile ulaşılması hedeflenen amaçların gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak ve pekiştirmek, ceza infaz kurumunda görevli personel için gerekli eğitim ve iyileştirme çalışmalarında, ihtiyaç duyulan kaynakları hazır hâlde bulundurmaya maksadı ile müdürü bulunan ceza infaz kurumlarında birer kütüphane, diğer ceza infaz kurumlarında ise birer kitaplık kurulur.

Kütüphane ve kitaplıklar; hükümlü ve tutukluların, Yönerge'nin amaçları doğrultusunda uygun hizmetleri ifa eder (madde 5).

1.8.2. Yer Tahsisi Donatımı ve Korunması

Ceza infaz kurumlarında kütüphane ve kitaplık için bağımsız bir oda veya uygun bir yer ayrılır. Kütüphane ve kitaplıkların amaca uygun bir şekilde donanımı için gerekli malzemeler eğitim kurulunca belirlenir. İhtiyaçlar kurum idaresince giderilir.

Kütüphane ve kitaplıklarda; iç güvenlik, disiplin, yangın ve sabotajlara karşı her türlü güvenlik tedbirleri ceza infaz kurumu idaresince alınır (madde 6).

1.8.3. Yayınların Sağlanması

- Kurumun kütüphane ve kitaplıklarında ihtiyaç duyulan, süreli ve süresiz yayınlar;
- Bakanlıkça kuruma gönderilen ödeneklerden,
- Bakanlıkça gönderilen yayınlardan,
- Ceza infaz kurumu idaresine yapılacak bağışlardan,
- Cumhuriyet başsavcılığı bürolarından,
- Hükümlü ve tutukluların bağışlarından sağlanır.

1.8.4. Kuruma Alınacak Yayınların Belirlenmesi

Satın alınacak süreli ve süresiz yayınların türleri ve sayıları, hükümlü ve tutukluların talepleri de değerlendirilmek suretiyle kütüphaneci veya öğretmenlerin teklifi, eğitim kurulunun onayı ile belirlenir.

Bağış yoluyla temin edilen yayınlar eğitim kurulu onayıyla kuruma kabul edilir.

1.8.5. Ödünç Yayın Alınması

Diğer Bakanlıklara bağlı kütüphane ve kitaplıklardan da okutulmak üzere ödünç süreli ve süresiz yayınlar alınabilir. Bakanlıkların gezici kütüphanelerinden ilgili yönetmeliklerindeki esaslara göre bir ay süre ile ceza infaz kurumu idaresince zimmetle yayın alınabilir.

Ödünç yayın alınması sırasında ve mevcut eski yayınların ayıklanmasında da bu Yönerge hükümleri uygulanır.

1.8.6. Yayınların İncelenmesi

Ceza infaz kurumları kütüphane ve kitaplıklarına konulacak süreli ve süresiz yayınlar, bu Yönerge'nin (kuruma kabul edilmeyecek yayınlar, kuruma kabul edilecek yayınlarda aranacak nitelikler) maddelerinde belirtilen esaslara göre eğitim kurulunca incelenir.

Eğitim kurulunca uygun bulunmayan yayınlar, gereğinin takdir edilmesi için Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Bakanlık tarafından sağlanan yayınların Genel Müdürlükçe; Yönerge hükümlerine uygun olup olmadıkları araştırılır, uygun görülenler ceza infaz kurumlarına gönderilir.

Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar incelenmeksizin kitaplık ve kütüphanelere konulur.

1.8.7. Kuruma Kabul Edilmeyecek Yayınlar

Mahkemelerce yasaklanmış olan Mahkemelerce yasaklanmamış olsa bile kurum güvenliğini tehlikeye düşürdüğü veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsadığı eğitim kurulu kararıyla tespit edilen hiçbir yayın kuruma kabul edilmez.

1.8.8. Kuruma Kabul Edilecek Yayınlar Aranan Nitelikler

- Kütüphane veya kitaplıklara alınacak veya kabul edilecek yayınların;
- İyileştirme ve eğitim programları ile derslere kaynaklık edecek nitelikte olması,
- Hükümlü ve tutukluların genel ve mesleki bilgilerini artırıcı nitelikte olması,

- Hükümlü ve tutuklulara insan, yurt ve millet sevgisini güçlendirecek nitelikte bulunması,
- Hükümlü ve tutukluların manevi kalkınmalarını sağlayacak vasıfları taşıması,
- Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılaplarına uygun olması,
- Hükümlü ve tutukluların boş zamanlarını değerlendirmelerini, okuma alışkanlığı edinmelerini ve kültür bakımından ufuklarını geliştirmelerini sağlayacak nitelikte olması gerekir.

1.8.9. Görüldü Kaydının Konulması

Eğitim kurulunca kabul edilen yayınlar, üzerine “Görölmüştür” kaydı konulduktan ve kuruldaki bir üye tarafından imzalandıktan sonra kütüphane veya kitaplığa gönderilir.

1.8.10. Yayınların Defterlere Kaydı

Her kütüphane ve kitaplıkta, kitaplık demirbaş kayıt defteri ile tasnif defterleri tutulur. Kabul edilen yayınların ilk ve son sayfaları eğitim kurulu tarafından mühürlendikten sonra defterlere kaydedilir.

1.8.11. Yayınların Numaralanması

Kaydedilen yayınlar, kurumun adı ile demirbaş ve tasnif numaralarını içeren kaşe ile damgalanır, her iki numara da yayın üzerine yazılır.

1.8.12. Bağış Sahiplerine Bildirme

Bağış yolu ile temin edilen yayınlar kaydedildikten sonra, bunlara verilen demirbaş ve tasnif numaraları derhâl bağış sahiplerine bildirilir.

1.8.13. Tasnif Sistemi

Kütüphanelerde bulunan yayınlar, “Dewey Onlu Tasnif” sistemine göre düzenlenir. Yayın arama fişleri, yayının konusu, adı, kitap ise yazarın adı esas alınmak suretiyle ayrı ayrı düzenlenir ve varsa elektronik ortamda, yoksa ayrı bir yerde muhafaza edilir.

Bu sistem, illerdeki ilgili müdürlük elemanları ile iş birliği yapılarak kurulur ve işletilir. Kitaplıklarda, bu sistem uygulanmayabilir. Bu hâlde yayınlar, konularına göre ayrı bölmelerde muhafaza edilerek hizmete hazır hâlde tutulur.

Dağıtım defteri her kütüphane ve kitaplıkta bir yayın dağıtım defteri tutulur.

Kitaplık ve kütüphane görevlileri

Ceza infaz kurumları kitaplık ve kütüphanelerinin sevk ve idaresi, açılıp kapanması, yayınların bakımı, muhafazası, tasnif ve yerleştirilmesiyle hizmete hazır hâlde getirilmesinden

kütüphaneci sorumludur. Kütüphaneci bulunmuyorsa kurum en üst amiri tarafından öğretmenlerden biri görevlendirilir.

Kurumda öğretmen bulunmadığı hâllerde, kütüphane veya kitaplıklarda, kurum en üst amiri tarafından bir personel görevlendirilir.

1.8.14.Hükümlü ve Tutukluların Çalıştırılması

İdare ve gözlem kurulu kararıyla iyi hâlli ve öğrenim seviyesi yüksek olan hükümlüler veya aynı özellikleri taşıyan istekli tutuklular, kütüphane veya kitaplık sorumlusuna yardımcı olarak çalıştırılabilir.

1.8.15.Görevlilerin Sorumlulukları

Kütüphane ve kitaplık görevlileri; görevlerine başlarken kütüphane ve kitaplıklarda bulunan yayınlar ile dolap, raf, masa ve sandalye gibi eşyaları sayarak teslim alınmasından, yayınların bakım ve muhafazasından, dağıtılıp toplanmasından, kütüphane ve kitaplığın düzen ve temizliğinden, her türlü eksikliklerinin giderilmesinden, herhangi bir nedenle bu görevden ayrılanların, ayrılmadan önce üzerlerinde zimmetli bulunan eşya ve yayınları, göreve yeni atanana veya kurum en üst amirinin belirleyeceği personele devir teslim tutanağı karşılığında teslim edilmesinden, her yıl sonunda, bütün yayın ve eşyaların sayımının yapılarak “Sayım Cetvel ve Sayım Tutanağı” düzenlenmesinden ve bu tutanağın birer suretinin özel kartonunda saklanmasından sorumludur.

1.8.16. Yayınların Kayıp ve Tahribinden Sorumluluk

Kütüphane veya kitaplık görevlileri, yayınların kasıt veya ihmal sonucu, kayıp ve tahrip edilmesinden sorumludur.

1.8.17. Yayınların Korunması

Yayınlar, kullanım süresini uzatmak için türlerine göre kaplanır veya ciltlenir.

Cilt işleri, iş yurdu cilt atölyelerinde yaptırılır. Kurumda iş yurdu bulunmuyorsa yayının adı ve sayfa adedini gösteren listeler düzenlenip imza karşılığı teslim edilerek cilt atölyesi bulunan en yakın ceza infaz kurumu iş yurdu müdürlüğüne gönderilir ve ciltlenmeleri sağlanır. Ciltleme ve kaplama işi için her türlü gider bütçeden karşılanır.

1.8.18. İstatistikî Bilgiler

Okunan yayınların istatistikleri ceza infaz kurumu idaresince tutulur ve bu istatistiki bilgiler üçer aylık ve yıllık olarak düzenlenerek Genel Müdürlüğe gönderilir. Ayrıca bu bilgiler ilgililerin istifadelerine sunulmak üzere özel dosyalarında saklanır.

İstatistikî bilgileri taşıyan formlar, Genel Müdürlükçe düzenlenerek ceza infaz kurumlarına gönderilir.

1.8.19. Okumaya Teşvik

Hükümlü ve tutuklular ile personelin, yayınlara karşı ilgilerini artırmak amacıyla özendirici konferans ve seminerler düzenlenir.

1.8.20. Kütüphane ve Kitaplıklardan Yararlanacak Kişiler

Ceza infaz kurumları kitaplık ve kütüphanelerinde bulunan yayınlardan bu Yönerge esaslarına göre öncelikle hükümlü ve tutuklularla kurum personeli yararlanır.

1.8.21. Kütüphanede Çalışma

İdare ve gözlem kurulunun kararıyla iyi hâl gösteren hükümlü ve tutuklular, kütüphanede bulunan yayınları okumak, araştırma yapmak veya etüt çalışmalarında bulunmak üzere kütüphaneden yararlanabilirler. Ancak kütüphaneden aynı anda yararlanmak isteyenlerin sayısı, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenir.

Hükümlü ve tutukluların kütüphane çalışmaları sırasında yeteri kadar infaz ve koruma memuru hazır bulundurulur.

1.8.22. Yayınların Duyurulması

Yayınlara ait bilgiler ile tasnif numaralarını gösteren listeler ile yayınların eskimesini, yıpranmasını ve kirlenmesini önleyici tedbirleri içeren talimat hükümlü ve tutuklulara duyurulur.

1.8.23. Kütüphanede Uyulacak Kurallar

Kütüphanede sigara içilmesi, herhangi bir şey yenmesi veya yüksek sesle konuşulması gibi çalışma ortamını bozucu davranışlara izin verilmez.

1.8.24. Oda veya Koğuşa Verilecek Yayın ve Süresi

Oda veya koğuşta okunmak üzere kütüphane ve kitaplıklarda bulunan süreli ve süresiz yayınlar, hükümlü ve tutuklulara zimmetle verilir.

Verilecek yayın sayısı, kütüphane ve kitaplık hizmetlerini aksatmayacak, oda veya koğuş düzenini bozmayacak şekilde oda veya koğuştaki hükümlü ve tutuklu mevcudu ile kütüphane veya kitaplıkta bulunan yayın sayısı dikkate alınarak eğitim kurulu kararıyla belirlenir.

Verilen yayınlar, en çok on beşinci günün sonunda kütüphane veya kitaplığa iade edilir. Bu sürenin bitiminde, sürenin uzatılmasını isteyenlere; yayın adedine, yayına gösterilen ilgiye ve faydalanma maksadına göre kütüphane veya kitaplık sorumlusu tarafından ek süre verilebilir.

1.8.25. Kayıp ve Tahrip Edilen Yayın Bedelinin Ödettirilmesi

Hükümlü, tutuklu veya personel, kendisine zimmetle teslim edilen yayının kaybindan ve her türlü tahribatından doğan zarardan sorumludur.

Zararın tazmin edilmesi hâlinde, yayının yenisi alınıp yerine konur. Piyasadan temin edilememesi durumunda, eğitim kurulunun takdir edeceği başka bir yayın alınır.

1.8.26. Salıverilme ve Nakil Sırasındaki İşlem

Hükümlü ve tutukluların salıverilmelerinden veya başka ceza infaz kurumlarına nakillerinden önce zimmetlerinde yayın bulunup bulunmadığı araştırılır ve yayın bulunduğu takdirde iadesi sağlanır.

1.8.27. Sayım ve Düşüm Usulü

Yayınlara ilişkin yıllık sayım ve düşüm işlemleri, Ayniyat Talimatnamesi hükümlerine göre yapılır.

1.8.28. Yayın İsteme Formu

Yayınlardan yararlanmak istenmesi durumunda “Yayın İsteme Formu” doldurup kütüphane veya kitaplık sorumlusuna verilir. Kütüphane ve kitaplık görevlileri, bu formlara göre istenen yayınlara okuyucularına teslim eder.

1.8.29. Diğer Bilgilerin İşlenmesi

Yayınlara okuyucularına teslim edilmeden önce “Yayın İsteme Formu” ile karşılaştırılır ve formda bulunan bilgilerle birlikte formda yer almayan fakat yayın üzerinde bulunan; basıldığı yer ve yılı, fiyatı, demirbaş ve tasnif numarası ile teslim tarihi “Yayın Dağıtım Defteri”ne işlenir.

1.8.30. Form ve Kayıtların Saklanması

Okunmak üzere hükümlü ve tutuklulara teslim edilen ve okunduktan sonra teslim alınan yayınlara ilişkin tutulan kayıtları ile formlar ilgili arşiv yönetmeliği hükümlerine göre saklanır.

1.8.31. Kütüphane ve Kitaplıkların Denetlenmesi

Kütüphane ve kitaplık hizmetlerinin iyi yürütülüp yürütülmediği, yıllık sayımların yapılıp yapılmadığı, eksik yayın bulunup bulunmadığı ve bu Yönerge hükümlerine uyulup uyulmadığı, adalet müfettişleri ve Genel Müdürlük kontrolörleri tarafından denetlenir. Sorumlular hakkında genel hükümlere göre işlem yapılır.

1.8.32. Elektronik Ortamda Kayıt

Elektronik ortamda kayıtların tutulmasına başlanılan ceza infaz kurumlarında istatistik sonuçları, defter ve formlarla birlikte tüm kayıt ve bilgiler ayrıca elektronik ortamda tutulur ve saklanır. Elektronik ortamda tutulan kayıtların ihtiyacı karşıladığının tespiti hâlinde, defter ve formların yazılı olarak kayıtlarının tutulması uygulamasından vazgeçilebilir.

YAYIN İSTEME FORMU

Yayının adı	Yayının yazarı	Basım tarihi	Okuyucuya teslim edildiği tarih		
.....	.....	.....	.....		
.....	.....	.....	Teslim eden memurun adı soyadı, unvanı	Teslim alan hükümlü, tutuklu veya personelin adı soyadı oda veya koğuşu	
.....	.....	.....	İmzası	İmzası	
.....	.....	.....	.....	.....	.....
Okunduktan sonra teslim eden hükümlü, tutuklu veya personelin adı soyadı, unvanı ve imzası			Okunduktan sonra teslim alan memurun adı soyadı, unvanı ve imzası		
.....	.....	.....	.....	.....	.....

Tablo 1.3: Ceza infaz kurumu yayın isteme formu

1.9. Eğitimde Teknolojik İmkânlardan Yararlanılması

Ceza infaz kurumlarındaki Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri hakkındaki genelge 46/1 maddesine göre aşağıda belirlenen teknolojik imkânlardan yararlanır.

Eğitimde teknolojik imkânların kullanılması amacıyla kurumun uygun bir bölümü televizyon, projeksiyon cihazı, VCD ve öğrenci sırası gibi eğitim araçlarıyla donatılıp hazırlanacak programlarla hükümlü ve tutukluların belirli saatlerde bu sınıflardan yararlanmaları sağlanır. Söz konusu sınıflarda kullanılmak üzere gerekli olan araçların öncelikle yerel olanaklarla karşılanmasına çalışılır. Bu amaçla Açık İlköğretim Okulu, Açık Öğretim Lisesi, Açık Öğretim Fakültesi ve üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanmaya yönelik dersler için, il millî eğitim müdürlükleri ve il veya ilçe halk eğitim müdürlükleri,

Açık Öğretim Fakültesi İrtibat Büroları ve özel dershanelerle iş birliği yapılarak hükümlü ve tutuklular tarafından sağlanan ve kurum idarelerince denetimleri yapılan bilgisayar, kasetçalar, CD çalar, kaset, CD gibi eğitim amaçlı kullanılacak ders araçlarının oda veya koşullara götürülmesine izin verilmeyecek, bu sınıflarda eğitim ve öğretim servisi tarafından hazırlanacak programlar çerçevesinde kullanılmasına müsaade edilir. Merkezî yayın sisteminden de aynı amaç doğrultusunda yararlanılır.

Eğitim ve öğretim servisi ile psiko-sosyal yardım servisi personelinin kurumda bulunan elektronik ortamdan yararlanması sağlanarak ilgili mevzuat ve bu Genelge uyarınca yapmış oldukları çalışmalar ile düzenlemiş oldukları çizelgeler, elektronik ortamda saklanır. Eğitim ve öğretim servisi ile psiko-sosyal yardım servisinde internet bağlantısı olan en az bir bilgisayar olması gerekir.

Resim 1.2: Ceza infaz kurumu bilgisayar kursu

1.10. Diploma, Sertifika Törenlerinin Yapılması

Ceza infaz kurumlarındaki genç ve yetişkin hükümlü ve tutuklulara ait diploma sertifika vb. törenler, bununla ilgili Eğitim ve İyileştirme İşlemleri hakkındaki 46/1 nu.lı Genelge maddesine göre aşağıda belirtilmiştir.

Her düzeydeki eğitim çalışmaları ile kursların desteklenerek hükümlü ve tutukluların motive edilmesi amacıyla diplomalar ile kurslara ilişkin belge ve sertifikalar, düzenlenecek törenler ile verilecektir.

Törenlere; hâkim, Cumhuriyet Savcıları, mülki amir, kurum amirleri ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları başkan ve üyeleri ile dereceye giren hükümlü ve

tutuklu yakınlarının katılımının sağlanması konusunda gerekli organizasyonlar kurum idaresince yapılacaktır.

1.11.Eğitim alışmaları ve Sınav Güvenliği

Yapılan eğitim çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirleri alınır. alışmalar, eğitimden sorumlu öğretmenler ve infaz koruma memurunun gözetimi altındadır. Bu tür faaliyetlerde; idarenin izni olmaksızın yasak yerlere girenler, eğitim yerini terk edenler, eğitimi savsaklayanlar, olumsuz davranışa yönelik gruplaşmaya neden olmak isteyenler veya bu amaca yönelik gruba katılanlar, kurum görevlilerine karşı uygunsuz söz sarf eden veya davranışta bulunanlar, çıkar sağlamak amacıyla hükümlülere veya kurum görevlilerine eşya veren veya satanlar hakkında bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası uygulanır. Hükümlü, bir aydan üç aya kadar kurumun kültür ve spor etkinliklerinden yoksun bırakılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Ceza infaz kurumlarında eğitim ve kütüphane işlemlerini yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eğitim programı çalışmalarını ilgili yasa ve yönetmeliklere göre yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 5275 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarındaki Güvenlik Tedbirleri Kanunu'na göre örnek bir eğitim programı hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cezaevi idaresinin yazılı görevlendirmesi sonucu ilgili eğitim programlarına katılımı sağlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eğitim programına katılacakların listesini hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eğitim çalışmalarında güvenlik tedbirlerini alınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eğitim programını gerçekleştirirken güvenlik tedbirlerini alınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kütüphane faaliyetlerine katılımı sağlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kütüphane ile ilgili yararlanma ve ilgili gözetim durumlarını tespit ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kütüphane faaliyetlerinde güvenlik kurallarına uygun davranılmasını sağlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kütüphane faaliyetlerinde kurallara uyulmadığı takdirde gerekli yaptırımları uygulayınız.

KONTRÖL LİSTESİ

	Doğru	Yanlış
1. Aşağıdaki cümleleri doğru ve yanlış şeklinde karşısındaki kutucuklara (X) işareti koyarak değerlendiriniz.		
2. Anayasa'nın 42'nci maddesine göre "Kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz.		
3. Mümkün olan her durumda hükümlülerin ceza infaz kurumları dışında eğitime katılmasına izin verilmez.		
4. Eğitim programlarında okutulacak kitaplar, Millî Eğitim Bakanlığı il veya ilçe müdürlüklerinden sağlanır.		
5. Çocukların sınav sonuçları, mezuniyet durumları ve bir üst öğretim kurumuna devamları ile ilgili bilgiler Genel Müdürlüğe gönderilmez.		
6. Eğitim servisi; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin Infazı Hakkındaki Tüzük'ün 26/1 maddesine göre; kurumdaki eğitim ve öğretim hizmetleri ile kültürel etkinlikler ve kütüphane çalışmalarının yürütüldüğü servistir.		
7. Hükümlü ve tutuklular, ceza infaz kurumunda, mensup bulunduğu dinin ibadetlerini, düzeni bozmayacak ve çalışmayı engellemeyecek biçimde serbestçe yerine getirebilir.		
8. Hükümlü ve tutukluların uygun eğitim almalarını sağlayacak mali kaynak, alet, donanım ve öğretim personeli temini zordur.		
9. Diğer Bakanlıklara bağlı kütüphane ve kitaplıklardan da okutulmak üzere ödünç süreli ve süresiz yayınlar alınabilir.		
10. Kütüphane veya kitaplık görevlileri, yayınların kasıt veya ihmâl sonucu, kayıp ve tahrip edilmesinden sorumlu değildir.		
11. Uygulanması zorunlu programlar; temel eğitim, din kültürü ve ahlak bilgisi eğitimi, iş ve meslek eğitimi ile kütüphane çalışmalarıdır.		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ - 2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda mevzuata uygun olarak hükümlü ve tutuklulara sosyal ve kültürel faaliyet işlemlerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza infaz kurumlarında yer alan hükümlü ve tutuklulara ait sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin 46 nu.lı Genelge'deki hükümleri internet sitelerinden araştırınız.

2. HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN SOSYAL VE KÜLTÜREL FAALİYETLERİ

Hükümlü ve tutukluların maddi manevi ve moral açısından kalkınması ile ilgili tedavi (değişim) ve rehabilitasyon çalışmalarının esasını oluşturan eğitim öğretim, sosyal ve kültürel, sportif ve sanatsal aktiviteler; "Öğrenmenin yaşı yoktur. Bilmek egemen olmaktır. Her türlü suçun kaynağı bilgisizliktir, bütün erdemlerin temelinde ise bilgi vardır." ilkeleri temelinde sürdürülmektedir.

2.1. Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerin Hükümlü ve Tutuklu Üzerindeki Etkileri

Hükümlü ve tutukluların Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda çağdaş infaz anlayışına uygun olarak boş zamanlarını eğitim öğretim, sosyal ve kültürel, sportif ve sanatsal aktiviteler ile değerlendirmek, onları bir iş ve meslek sahibi yapmak, rehabilite edilmelerini temin etmek, böylelikle onlara toplumca kabul edilebilir duygu düşünce ve davranışları benimsetmek, kendilerini topluma yararlı bir birey olarak görmelerini ve geliştirmelerini sağlamak kısaca onların yeniden topluma kazandırılmalarını (resosyalizasyonunu) sağlamak amacıyla etkin, yoğun ve sistematik çalışmalar yapılmaktadır.

- **Sosyal ve kültürel faaliyetlerin hükümlü ve tutuklular üzerindeki olumlu etkileri**

Toplum; kendisiyle barışık, ailesine ve çevresindeki diğer insanlara faydalı, yaşama ve tüm insanlığa olumlu bakan kişiler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Son yıllarda yürütülen çalışmalarla bu hedeflere ulaşmakta çalışılmaktadır. Tüm bunlar suçun önlenmesi ve suçlunun rehabilitasyonu açısından çok önemli gelişmelerdir. Hükümlü ve tutuklular kitap

okumaya, boş zamanlarını olumlu uğraşlarla değerlendirmeye, iş ve meslek kurslarına katılmaya ve sınavlara girmeye teşvik edilmişlerdir. Birçok hükümlü ve tutuklu hiç ilgi alanı olmayan bir takım mesleklere ilgi gösterip o konuda kendilerini geliştirip meslek sahibi olmuşlar, tekrar topluma kazandırılmışlardır.

2.2. İş ve Mesleki Eğitim

İş ve meslek eğitimi, hükümlü ve tutukluların verimli, üretken bireyler olarak toplum yaşamına uyumlarını sağlamak, salıverilmelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla uygulanır.

- Müdürü bulunan kurumlarda üç aylık, müdürü bulunmayan kurumlarda altı aylık dönemlerde, yeterli sayıda iş ve meslek eğitimi kursu açılacak ve hükümlü ile tutukluların söz konusu kurslara katılmaları sağlanacaktır.
- Kursların ders saatleri meslek eğitimi müfredat programlarında belirlendiğinden bir kursun bitmesine yakın diğer kursun açılması için hazırlıklar yapılacaktır.
- Hükümlü ve tutukluların yeteneklerine uygun meslek kurslarının seçilebilmesi için psiko-sosyal yardım servisi ile eğitim servisinin görüşlerinden yararlanılacaktır.
- Kursların halk eğitim müdürlükleri, üniversiteler, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları, meslek federasyonları gibi kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yapılarak açılması sağlanacaktır.
- Halk eğitim müdürlüğünce kurs öğretmeni temin edilemediği takdirde, serbest meslek erbabından, resmî veya özel kuruluşların personelinden "usta öğretici" olarak yararlanılacaktır.
- Kurum personelinden usta öğretici belgesine sahip olanlar, halk eğitim müdürlüğü ile iş birliği yapılarak görevlendirilebilecektir.
- Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 21.11.2003 tarih ve 27733 sayılı, Millî Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünün 11.8.2003 tarih ve 3787 sayılı yazıları ile de belirtildiği üzere, öğretmen ve usta öğreticilerin ek ders ücretleri ceza infaz kurumu, usta öğreticilerin sigorta primleri ise halk eğitim merkezi müdürlükleri tarafından ödenecektir.
- 7 Ekim 1996 gün ve 2463 sayılı MEB Tebliğler Dergisinde yayımlanan Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünün 3.9.1996 gün ve 4331 sayılı Genelgesi'nin 17. maddesi uyarınca; halk eğitim merkezlerinden "kadrolu" ve "ücretli" öğreticilerin yanı sıra, öğreticilik yapma şartlarını haiz gönüllü öğreticilerden ücretsiz yararlanılacaktır.

Resim 2.1: Ceza infaz kurumu meslek atölyesi

İŞ VE MESLEK EĞİTİMİ

Açılan kurslara katılan		Açılan kurslardan belge alan		İş yurtlarından bonservis alan	
Hükümlü sayısı	Tutuklu sayısı	Hükümlü sayısı	Tutuklu sayısı	Hükümlü sayısı	Tutuklu sayısı
Erkek/Kadın	Erkek/Kadın	Erkek/Kadın	Erkek/Kadın	Erkek/Kadın	Erkek/Kadın
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/

Tablo 2.1: Açılan kurslara ilişkin takip çizelgesi

2.3. Sosyal ve Kültürel Faaliyetler

Tiyatro, konser, sinema gösterimi, resim, karikatür, halk oyunları, müzik, el sanatları, sergi, bilgi yarışmaları, münazara, satranç-dama vb. çalışmalar yapılacak ve önemli gün ve haftaların kutlanması sosyal ve kültürel faaliyetlerdir.

SOSYAL VE KÜLTÜREL FAALİYETLER

Sosyal ve kültürel faaliyetler	Faaliyetin yıl içinde kaç kez düzenlendiği	Faaliyetin kaç kez kim tarafından düzenlendiği		Faaliyetlere katılan toplam	
		Kurumca	Kurum dışından katılımla	Hükümlü sayısı	Tutuklu sayısı
				Erkek/Kadın	Erkek/Kadın
Konferans				/	/
Münazara				/	/
Bilgi yarışması				/	/
Sinema				/	/
Tiyatro				/	/
Konser				/	/
Sergi				/	/
Tören-anma günleri				/	/
Yabancı dil kursları				/	/
Müzik-folklor kursları				/	/
Satranç-dama				/	/
Spor turnuvaları				/	/
Diğer				/	/
Diğer				/	/
Diğer				/	/

Eğitimden Sorumlu
Memur

Kurum Öğretmeni

Eğitimden Sorumlu II. Müdür

Tablo 2.2: Sosyal faaliyetlere ait çizelge

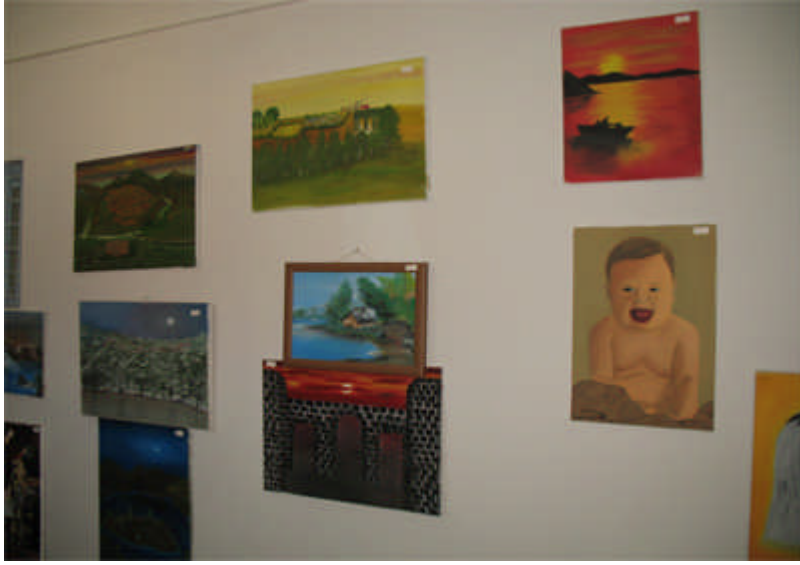
Resim 2.2: Ceza infaz kurumunda tiyatro sahnesinden bir görüntü

2.3.1. Düzenlenen Kurs ve Seminerler

Kurumlarda, hükümlülerin, kişisel, sosyal, kültürel, mesleki, ahlaki yönden ve sağlık yönünden gelişmelerini sağlayacak, onlara insan haklarına saygıyı, yurt ve ulus sevgisini geliştirecek, aile bağlarını sağlamlaştıracak nitelikte kurslar, konferans veya seminerler düzenlenir.

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersleri kurs faaliyetleri,
- Turizme yönelik yabancı dil kursları (Almanca – İngilizce),
- Mesleki eğitim kursları,
- Sosyal ve kültürel kurslar,
- Açık İlköğretim Okulu destek kursları,
- Açık Öğretim Lisesi destek kursları,
- ÖSS hazırlık kursları düzenlenir.

Kurumlarda, kurum müdürü, ikinci müdür, cezaevi tabibi, öğretmen, psikolog, sosyal çalışmacı, teknik personel ve atölye şefi görevlilerinden en az biri tarafından hükümlülere belirli aralıklarla konferans veya seminer verilir. Eğitim kurulu tarafından uygun görülme ve kurum olanaklarından yararlanmak koşuluyla kurum dışındakilere de konferans veya seminer verdirilebilir.

Resim 2.3: ceza infaz kurumundan resim sergisi

2.3.2. Sosyal ve Kültürel Faaliyetleri Düzenlemekle Görevli Personel

Eğitim kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde, sosyal ve kültürel faaliyetler, kurum öğretmeni ve sosyal hizmet uzmanı tarafından birlikte yürütülecektir. Öğretmen veya sosyal hizmet uzmanının bulunmaması hâlinde psikolog, eğitimden sorumlu II. müdür veya idare memuru, bunların da olmaması durumunda bu faaliyetler, infaz ve koruma başmemuru veya infaz ve koruma memuru tarafından yapılacaktır.

2.3.1.1. Kurum Öğretmenlerinin Görevleri

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 26/2 maddesine göre öğretmenin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- Hükümlülerin eğitim ve öğretimleri ile manevi kalkınmalarını sağlar, örgün ve yaygın eğitime devam eden hükümlülerin okul kayıtları, sınava giriş işlemleri, sevk hâlinde okul kayıtlarının nakledilmesi gibi eğitim ve öğretimleri için gerekli her türlü işlemleri yürütür ve konu hakkında bilgilendirme yapar.
- Her yılın eğitim ve öğretim döneminin başlangıcında eğitim ve öğretim, kurs gibi görev alanına giren konularda bir yıllık plan hazırlayarak kurum en üst amirine sunar ve eğitim ve öğretim istatistiklerini düzenler.
- Yıl içinde değişebilecek koşullar nedeniyle yıllık planda değişiklikler yapar.
- Kütüphanecinin bulunmadığı hâllerde onun görevlerini yerine getirir.
- Öğretmen, okuma yazma bilmeyen hükümlülere, okuma yazma öğretilmesinden sorumludur. Herhangi bir sebeple öğrenme güçlüğü görülenler, öğretmen tarafından kurum en üst amirine bildirilir. Kurum en üst amiri ve öğretmen bunların okuma yazma öğrenmeleri için gereken önlemleri alır.

- Öğretmen, kurumda eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam edenlerin isimlerini, başladıkları tarihi, hangi sınıfa devam ettiklerini, başlangıçtaki öğrenim düzeylerini, eğitim ve öğretimde gösterdikleri ilerlemeyi, başarısını, devam sürelerini, sınıf yükselmelerini, davranış notlarını, gözlem ve sınıflandırma formunun ilgili bölümüne kaydeder.

Resim 2.4: Ceza infaz kurumunda üretilen ağaç oyma bebekler

2.3.1.2. Kurum Öğretmenlerinin Teftişi

21.2.2000 tarihli "Millî Eğitim Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı İş Birliğinde Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerindeki Hükümlü ve Tutuklulara Yönelik Çeşitli Eğitim Faaliyetlerinin Düzenlenmesine Dair İşbirliği Protokolü'nün 5. maddesi uyarınca ceza infaz kurumlarının kadrolu öğretmenlerinin gerek kendilerini geliştirebilmeleri, gerekse eğitim hizmetlerinin kalitesinin artırılabilmesi için ilköğretim müfettişleri tarafından periyodik olarak teftiş ve denetimleri yapılacak, ihtiyaç hâlinde çeşitli kurs ve seminerlere alınmaları sağlanacaktır. Kurumun en üst amirleri, öğretmenlerin, her yıl en geç eylül ayının birinci haftası sonuna kadar, denetimlerinin yapılması konusunda il millî eğitim müdürlüklerine başvuracak, ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı il müdürlüklerince il veya ilçelerde açılacak kurs ve seminerlere katılmaları için girişimde bulunulacaktır (Genelge 46).

Resim 2.5: Ceza infaz kurumunda yapılan resim tablosu

2.3.3. Konferans ve Seminerler

Konferans veya seminerler Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 110'ncu maddesine göre düzenlenir.

Kurumlarda, hükümlülerin, kişisel, sosyal, kültürel, mesleki, ahlaki yönden ve sağlık yönünden gelişmelerini sağlayacak, onlara insan haklarına saygıyı, yurt ve ulus sevgisini geliştirecek, aile bağlarını sağlamlaştıracak nitelikte konferans veya seminerler düzenlenir.

- Kurumlarda, kurum müdürü, ikinci müdür, cezaevi tabibi, öğretmen, psikolog, sosyal çalışmacı, teknik personel ve atölye şefi görevlilerinden en az biri tarafından hükümlülere her ay bir konferans veya seminer verilir. Eğitim kurulu tarafından uygun görülme ve kurum olanaklarından yararlanmak koşuluyla kurum dışındakilere de konferans veya seminer verilebilir. Hükümlüler, kendi aralarında da seminerler vermeye özendirilir.

2.3.4. Spor Çalışmaları

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 87'ci maddesine göre spor çalışmalarında aşağıdaki hükümler uygulanır.

Hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade olunur ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanır.

Açık havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinme olanağı verilir. Bu süre içinde bireysel spor da yapılabilir. Kurum dışındaki etkinliklere açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitim evlerinde bulunan hükümlüler katılabilirler.

Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukuların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında Genelge 46'ya göre; 11.12.2001 tarihinde imzalanan "Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerinde Spor ve Diğer Serbest Zaman Etkinliklerine Yönelik İş Birliği Protokol"ü gereğince, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleriyle iş birliği yapılarak kurumlara antrenör, hakem, uzman, spor malzemesi, spor programları temin edilir. Bu şekilde çözüm üretilemediği takdirde, il veya ilçe millî eğitim müdürlükleriyle temasa geçilerek ek ders ücreti karşılığında beden eğitimi öğretmeni veya kurum personelinin görevlendirilmesi sağlanacaktır. Bunun da mümkün olmaması hâlinde emekli beden eğitimi öğretmeni, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren okullardan mezun olmuş öğretmen adayları veya bu niteliklere sahip kişiler aracılığıyla hükümlü ve tutukulara spor yaptırılacak ve kurum içi turnuvalar düzenlenir. Kurumların ihtiyaç duyduğu malzemelerin listesi, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü aracılığıyla temin edilebilmesi için her yıl kasım ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

Müdürlük teşkilatı olan ceza infaz kurumlarında, sportif faaliyetlerle, ilgili federasyonlar başta olmak üzere sivil toplum örgütleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının iş birliğiyle geliştirilir.

2.3.5. Diğer Sosyal ve Kültürel Çalışmalar

Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında 46 nu.lı genelgeye göre; tiyatro, konser, sinema gösterimi, resim, karikatür, halk oyunları, müzik, el sanatları, sergi, bilgi yarışmaları, münazara, satranç-dama vb. çalışmalar yapılarak ve önemli gün ve haftaların kutlanması sağlanır.

2.3.6. Psiko-Sosyal Yardım Servisi Çalışmaları

Psiko-sosyal yardım servisi çalışmaları “Standartlar Sistemi” çerçevesinde oluşturulup kurumlara gönderilen “İyileştirme Haritası” kapsamında yürütülecektir. Psikolog ve sosyal çalışmacının görev yaptığı psiko-sosyal yardım servisinde, psiko-sosyal yardım programları eğitimi alan personel de çalışacaktır.

Personel ile hükümlü ve tutukluların ruh ve beden sağlığına ilişkin koruyucu, geliştirici programları araştıran, uygulayan ve psikolojik destek ve müdahalede bulunan psiko-sosyal yardım servisi için bağımsız bir “grup çalışma odası” oluşturulacaktır.

Kuruma yeni gelen hükümlü ve tutukluya psiko – sosyal yardım servisi tarafından sunulan hizmetler anlatılacaktır. Dilekçe ile psiko-sosyal yardım servisine başvuruda bulunan, psiko-sosyal yardım servisinin gerekli gördüğü veya kurum idaresi ve kurum personelinin yönlendirdiği hükümlü ve tutukluların tamamı ile bireysel görüşmelerin yapılması sağlanacaktır. Grup çalışmalarına katılacak hükümlü ve tutuklular, psiko-sosyal yardım servisinin teklifi üzerine idare ve gözlem kurulunun onayı ile belirlenecektir.

Hükümlü ve tutukluların psiko – sosyal yardım servisi çalışmalarından yararlandırılması: Bireysel görüşme yapılacak hükümlü ve tutukluların listesi güvenlik ve gözetim servisi aracılığı ile gelen dilekçelere göre planlanarak aynı gün içinde eğitimden sorumlu II. müdür ile güvenlik ve gözetim servisine bildirilecektir. Grup çalışmalarına katılacak hükümlü ve tutukluların listesi ise bir hafta öncesinden çalışmanın tarih ve yeri belirtilerek kurum I. müdürü ile II. müdürlere ve güvenlik ve gözetim servisine gönderilecektir. Bir sureti de güvenlik ve gözetim servisi personeline duyurulması, personelin konuya duyarlı olması ve işleyişe katkıda bulunması amacıyla personel ilan panosuna asılacaktır. Kurum I. müdürü grup çalışmasının aksatılmadan yürütülmesinden, eğitimden sorumlu II. müdür ortaya çıkabilecek tüm aksaklıkların giderilmesinden ve hükümlü ile tutukluların çalışma yerinde ve zamanında hazır edilmesinden sorumludur. Diğer II. müdürler ile güvenlik ve gözetim servisi personeli çalışmaların aksatılmadan yürütülmesine yardımcı olacaktır.

Resim 2.6: Ceza infaz kurumu atölyeden bir görüntü

UYGULAMA FAALİYETİ

Sosyal ve kültürel faaliyetlere ait işlemleri yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sosyal ve kültürel faaliyetlere katılımı sağlayınız.	➤ Sosyal ve kültürel faaliyetler ile ilgili programlar hazırlayınız. Grup çalışması yapınız.
➤ Gerekli güvenlik tedbirlerini alınız.	➤ Sosyal ve kültürel faaliyetleri gerçekleştirirken alınması gereken tedbirleri alınız.
➤ Olağanüstü durumlara müdahale ederek tutanak düzenleyiniz.	➤ Herhangi olağanüstü bir durum gerçekleştiğinde ilgili tutanağı dikkatli bir şekilde doldurunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri doğru ve yanlış şeklinde karşısındaki kutucuklara (X) işareti koyarak değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Doğru	Yanlış
1. Ceza infaz kurumlarında Açık İlköğretim Okulu destek kursları, Açık Öğretim Lisesi destek kursları düzenlenemez.		
2. Hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına izin verilir.		
3. Grup çalışmalarına katılacak hükümlü ve tutuklular için psiko-sosyal yardım servisinin teklifi üzerine idare ve gözlem kurulunun onayı gerekmez.		
4. Halk eğitim müdürlüğünce kurs öğretmeni temin edilemediği takdirde, başka kuruluşlardan temin edilemez.		
5. Kurumlarda, kurum müdürü, ikinci müdür, cezaevi tabibi, öğretmen, psikolog, sosyal çalışmacı, teknik personel ve atölye şefi görevlilerinden en az biri tarafından hükümlülere belirli aralıklarla konferans veya seminer verilir.		
6. Tiyatro, konser, sinema gösterimi, resim, karikatür, halk oyunları, müzik, el sanatları, sergi, bilgi yarışmaları, münazara, satranç-dama vb. çalışmalar yapılamaz.		
7. Hükümlüler, kendi aralarında da seminerler vermeye özendirilir.		
8. Konferans ve seminer metinlerinin birer örneği kurum kütüphanesinde saklanır.		
9. Psiko-sosyal yardım servisi çalışmaları “Standartlar Sistemi” çerçevesinde oluşturulup kurumlara gönderilen “İyileştirme Haritası” kapsamında yürütülecektir.		
10. Hükümlü ve tutukluların kendisiyle barışık, ailesine ve çevresindeki diğer insanlara faydalı, yaşama ve tüm insanlığa olumlu bakan kişiler olmaları, sosyal ve kültürel faaliyetlerin olumlu etkilerindedir.		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri doğru ve yanlış şeklinde karşısındaki kutucuklara (X) işareti koyarak değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Doğru	Yanlış
1. Hükümlü ve tutuklular kitap okumaya, boş zamanlarını olumlu uğraşlarla değerlendirmeye, iş ve meslek kurslarına katılmaya ve sınavlara girmeye teşvik edilir.		
2. Kursların ders saatleri meslek eğitimi müfredat programlarında belirlendiğinden bir kursun bitmesine yakın diğer kursun açılması için hazırlıklar yapılır.		
3. Hükümlü ve tutukluların yeteneklerine uygun meslek kurslarının seçilebilmesi için psiko-sosyal yardım servisi ile eğitim servisinin görüşlerinden yararlanır.		
4. Tiyatro, konser, sinema gösterimi, resim, karikatür, halk oyunları, müzik, el sanatları, sergi, bilgi yarışmaları, münazara, satranç-dama vb. çalışmalar yapılması ve önemli gün ve haftaların kutlanması sosyal ve kültürel faaliyetlerdir.		
5. Örgün ve yaygın eğitime devam eden hükümlülerin okul kayıtları, sınava giriş işlemleri, öğretmenin görevleri arasında değildir.		
6. Her düzeydeki eğitim çalışmaları ile kursların desteklenerek hükümlü ve tutukluların motive edilmesi amacıyla diplomalar ile kurslara ilişkin belge ve sertifikalar, düzenlenecek törenler ile verilecektir.		
7. Kuruma kabul edilecek yayınlar mahkemelerce yasaklanmış olan, mahkemelerce yasaklanmamış olsa bile kurum güvenliğini tehlikeye düşürdüğü veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsadığı eğitim kurulu kararıyla tespit edilen yayınlardır.		
8. Yetişkin ve genç hükümlü ve tutuklulara yönelik eğitim çalışmalarına ilişkin değerlendirme çizelgeleri yapılır.		
9. Kurumda yürütülen eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi için bunlar, her yıl ocak ayının 15'ine kadar Genel Müdürlüğün Yetişkin Eğitim-Öğretim Şube Müdürlüğüne gönderilecektir.		
10. Ceza infaz kurumlarında kütüphane ve kitaplık için bağımsız bir oda veya uygun bir yer aranmaz.		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise diğer modüle geçmek için öğretmenimize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	D
2-	Y
3-	D
4-	Y
5-	D
6-	D
7-	Y
8-	D
9-	Y
10-	D

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	Y
2-	D
3-	Y
4-	Y
5-	D
6-	Y
7-	D
8-	D
9-	D
10-	D

MODÜL DEĞERLENDİRME'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	D
2-	D
3-	D
4-	D
5-	Y
6-	D
7-	Y
8-	D
9-	D
10-	Y

KAYNAKÇA

- 10218 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük
- 4806 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzük
- Ceza İnfaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesi
- Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler ait 51 nu.lı Genelge
- GÜNAY Erhan, **Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat**, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2006.
- <http://www.cte.adalet.gov.tr/>
- <http://www.adalet.gov.tr/blink/birimcte.html>
- <http://www.ankaracocukvegenclik.adalet.gov.tr/>
- http://www.ankarace.adalet.gov.tr/u_mucadele.htm